



WOJEWODA OPOLSKI

Opole, dnia 10 grudnia 2020 r.

PSiZ.I.431.39.2020. SH

**Pani
Anna Bajor
Kierownik
Powiatowego Centrum
Pomocy Rodzinie
ul. Sobieskiego 5a
48-100 Głubczyce**

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

W dniach 26 i 27 sierpnia oraz 1 września 2020 r. w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Głubczycach została przeprowadzona kontrola kompleksowa w zakresie realizacji zadań powiatu wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie¹ oraz wybranych aktów wykonawczych. Szczegółowe wyniki kontroli zostały przedstawione w protokole z kontroli.

Realizację zadań Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Głubczycach kontrolowanym zakresie ocenia się **pozytywnie z nieprawidłowościami**.

Z ustaleń kontroli wynika, że:

- 1) opracowano powiatowy program przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie, który został przyjęty Zarządzeniem Nr 5/2018 z dnia 5 marca 2018 r. Kierownika Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Głubczycach w sprawie Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2018-2021, jednakże w stosunku do Powiatowego Programu stwierdzono nieprawidłowości wyszczególnione poniżej (w części „stwierdzone nieprawidłowości”) w punkcie nr 1 i 2;

¹ (Dz. U. z 2020 r., poz. 218) Nazywaną w dalszej części wystąpienia pokontrolnego „ustawą”.

- 2) opracowano jeden program służący działaniom profilaktycznym mającym na celu udzielanie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie o nazwie: *Program Profilaktyczny w zakresie promowania i wdrażania prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie na lata 2019-2021*, jednakże w stosunku do tego Programu stwierdzono nieprawidłowości wyszczególnione poniżej (w części „stwierdzone nieprawidłowości”) w punkcie nr 3;
- 3) powiat głubczycki nie prowadzi specjalistycznego ośrodka wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie, jednakże osobom dotkniętym przemocą w rodzinie zapewnia się miejsce w Specjalistycznym Ośrodku Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie w Opolu lub w Kędzierzynie-Koźlu;
- 4) powiat głubczycki nie prowadzi Ośrodka Interwencji Kryzysowej, natomiast przy Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Głubczycach funkcjonuje Punkt Interwencji Kryzysowej. Punkt ten nie funkcjonuje jednak całodobowo, a tym samym nie zapewniano osobom dotkniętym przemocą w rodzinie z powiatu głubczyckiego miejsc w ośrodkach interwencji kryzysowej, co jest niezgodne z art. 6 ust. 3 pkt 4 ustawy;
- 5) kwalifikacje osób realizujących edycję programu oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie w 2019 r. w powiecie głubczyckim w warunkach odosobnienia spełniały wymogi określone w § 9 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki społecznej z dnia 22 lutego 2011 r., w sprawie standardu podstawowych usług świadczonych przez specjalistyczne ośrodki wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie, kwalifikacji osób zatrudnionych w tych ośrodkach, szczegółowych warunków prowadzenia oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie oraz kwalifikacji osób prowadzących oddziaływania korekcyjno-edukacyjne².

Natomiast kwalifikacje osoby, która realizowała edycję programu oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie w 2019 r. w powiecie głubczyckim w warunkach wolnościowych nie spełniały wymogów określonych w § 9 przedmiotowego rozporządzenia tj. osoba

² Nazywane w dalszej części wystąpienia pokontrolnego „rozporządzeniem”.

realizująca ten program nie posiada zaświadczenia o ukończeniu szkolenia w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w wymiarze co najmniej 100 godzin, w tym w wymiarze 50 godzin w zakresie pracy z osobami stosującymi przemoc w rodzinie, co jest niezgodne z § 9 pkt 2 rozporządzenia, wobec powyższego stwierdzono nieprawidłowość wyszczególnioną poniżej (w części „stwierdzone nieprawidłowości”) w punkcie nr 4;

- 6) dokumentowano przebieg realizacji programu oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie w 2019 r. w powiecie głubczyckim w sposób umożliwiający weryfikację faktycznej liczby uczestników programu, realizowanych działań oraz rzeczywistą liczbę zorganizowanych spotkań;
- 7) wydatkowane środki finansowe na realizację programu oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie realizowanego w 2019 r. w powiecie głubczyckim nie budzą zastrzeżeń;
- 8) prowadzone były działania monitorujące i ewaluacyjne przebiegu i efektów realizacji programu oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie w 2019 r. w powiecie głubczyckim jedynie dotyczące edycji programu, która była realizowana w warunkach wolnościowych – stosownie do § 8 rozporządzenia, natomiast nie były prowadzone takie działania dotyczące edycji tego programu realizowanego w warunkach odosobnienia, co jest niezgodne z § 8 rozporządzenia, wobec powyższego stwierdzono nieprawidłowość wyszczególnioną poniżej (w części „stwierdzone nieprawidłowości”) w punkcie nr 6.

Stwierdzone nieprawidłowości:

1. Powiatowy program przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie został przyjęty Zarządzeniem Nr 5/2018 z dnia 5 marca 2018 r. Kierownika Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Głubczycach w sprawie Powiatowego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie na lata 2018-2021, co jest niezgodne z art. 6 ust. 3 pkt 1 ustawy.

Przyjęcie Powiatowego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie przez Kierownika skutkuje naruszeniem art. 6 ust. 3 pkt 1 ustawy, ponieważ to Rada Powiatu jest uprawniona do przyjęcia

uchwałą powiatowego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie.

2. Powiatowy program przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie na lata 2018-2021 nie jest dostosowany do standardów wyznaczonych przez Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014-2020, tj. m. in.:

- 1) odwołuje się do Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014-2020, jednak nie zakłada większości celów, jakie wyznacza ten program;
- 2) zawiera diagnozę zjawiska przemocy w rodzinie na terenie powiatu, jednakże opiera się ona jedynie na danych liczbowych z lat 2015-2017 uzyskanych z czterech Zespołów interdyscyplinarnych działających na terenie powiatu głubczyckiego, które dotyczą cyt.:
 - *liczba wypełnionych formularzy „Niebieska Karta” – ogółem,*
 - *liczba osób objętych procedurą „Niebieska Karta”,*
 - *liczba osób, co do których istnieje podejrzenie, że są dotknięte przemocą w rodzinie – z podziałem na kobiety, mężczyzn i dzieci,*
 - *liczba osób, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie – z podziałem na kobiety, mężczyzn i dzieci,*a tym samym zakres diagnozy jest minimalny i nie uwzględnia innych istotnych obszarów i zagadnień dotyczących problematyki przemocy w rodzinie na terenie powiatu;
- 3) wymienia realizatorów programu, jednak nie wyszczególnia jakie podmioty będą odpowiedzialne za realizację poszczególnych zadań;
- 4) przedstawia źródła finansowania programu, jednak nie wskazuje zaplanowanych nakładów finansowych na realizację programu w poszczególnych latach;
- 5) nie przedstawia harmonogramu zaplanowanych do realizacji działań;
- 6) nie zawiera wskaźników, na podstawie których można zmierzyć, czy realizowane w Powiecie zadania w ramach przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie przynoszą pozytywne skutki;
- 7) nie zawiera wzoru sprawozdania z realizacji programu.

Powyższe nieprawidłowości powodują, że powiatowy program przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie nie jest skutecznym narzędziem pozwalającym na osiągnięcie zaplanowanych celów, dostosowanym do specyfiki problemu przemocy w rodzinie występującej na terenie powiatu.

3. Opracowany program służący działaniom profilaktycznym mającym na celu udzielenie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie pod nazwą: *Program Profilaktyczny w zakresie promowania i wdrażania prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie na lata 2019-2021* nie zawiera harmonogramu poszczególnych działań i nie wskazuje jakie podmioty/instytucje są odpowiedzialne za realizację poszczególnych działań, nie są dokumentowane wszystkie czynności realizowane w ramach tego programu oraz nie zostało sporządzone sprawozdanie z realizacji programu za 2019 r.

Powyższe nieprawidłowości powodują, że program służący działaniom profilaktycznym nie jest skutecznym narzędziem pozwalającym na osiągnięcie zaplanowanych celów, dostosowanym do specyfiki problemu przemocy w rodzinie występującej na terenie powiatu. Ponadto brak dokumentowania wszystkich czynności oraz brak sprawozdania z realizacji programu skutkuje niemożnością potwierdzenia faktycznej realizacji programu oraz oceny sposobu jego realizacji.

4. Nie zapewniano osobom dotkniętym przemocą w rodzinie z powiatu głubczyckiego miejsc w ośrodkach interwencji kryzysowej, co jest niezgodne z art. 6 ust. 3 pkt 4 ustawy.

Nie zapewnianie miejsc w ośrodkach interwencji kryzysowej osobom dotkniętym przemocą w rodzinie z całego powiatu narusza art. 6 ust. 3 pkt 4 ustawy i może prowadzić do zagrożenia zdrowia i życia tych osób, poprzez brak możliwości zapewnienie w odpowiednim czasie stosownej pomocy.

5. Pani A. P., która realizowała w 2019 r. w powiecie głubczyckim edycję programu oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie w warunkach wolnościowych, nie posiadała kwalifikacji określonych w § 9 pkt 2 rozporządzenia.

Realizowanie programu oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych przez osobę nieposiadającą kwalifikacji skutkuje naruszeniem § 9 pkt 2 rozporządzenia, który jednoznacznie wskazuje jakie kwalifikacje muszą spełniać osoby, które realizują program oddziaływań korekcyjno-edukacyjny wobec osób stosujących przemoc w rodzinie. Ponadto prowadzenie programów oddziaływań k-e przez osobę która nie posiada odpowiednich kwalifikacji może skutkować małą efektywnością prowadzonych zajęć, a tym niedostatecznym ograniczaniem zjawiska przemocy w rodzinie.

6. Nie prowadzono działań monitorujących i ewaluacyjnych po zakończeniu edycji programu oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie w 2019 r. w powiecie głubczyckim w warunkach odosobnienia, co jest niezgodne z § 8 rozporządzenia.

Nieprowadzenie działań monitorujących i ewaluacyjnych po zakończeniu edycji programu oddziaływań korekcyjno-edukacyjnego dla osób stosujących przemoc w rodzinie skutkuje naruszeniem § 8 rozporządzenia, który wskazuje na konieczność objęcia działaniami monitorującymi i ewaluacyjnymi przebiegu i efektów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych, których wyniki są wykorzystywane w pracach nad doskonaleniem i upowszechnianiem dalszych metod oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych.

W związku z powyższym, na podstawie § 19 ust. 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 3 czerwca 2011 r. w sprawie nadzoru i kontroli nad realizacją zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2011 r., Nr 126, poz. 718)

zalecam:

- 1) podjęcie działań zmierzających do właściwego przyjęcia powiatowego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie, zgodnie z wymogami art. 6 ust. 3 pkt 1 ustawy;**
- 2) dostosowanie powiatowego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie do obowiązujących aktów prawnych z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz standardów określonych w Krajowym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie;**

- 3) rzetelne opracowywanie, realizowanie i dokumentowanie wykonywania programów profilaktycznych, aby były skutecznym narzędziem udzielania pomocy osobom tego wymagającym;
- 4) podjęcie działań zmierzających do zapewnienia osobom dotkniętym przemocą w rodzinie, z całego powiatu głubczyckiego, miejsc w ośrodkach interwencji kryzysowej, stosownie do art. 6 ust. 3 pkt 4 ustawy;
- 5) realizowanie programu oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych przez osoby posiadające kwalifikacje zgodne z § 9 pkt 2 rozporządzenia;
- 6) prowadzenie działań monitorujących i ewaluacyjnych po zakończeniu edycji programu oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie, stosownie do § 8 rozporządzenia.

Informację o sposobie wykonania zaleceń, a także o działaniach podjętych na rzecz ich realizacji lub o przyczynach nie podjęcia tych działań, należy przedłożyć do Wydziału Polityki Społecznej i Zdrowia Opolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Opolu, w terminie 30 dni od otrzymania niniejszego wystąpienia.

Z up. Wojewody Opolskiego

Mieczysław Wojtaszek

Dyrektor

Wydział Polityki Społecznej i Zdrowia